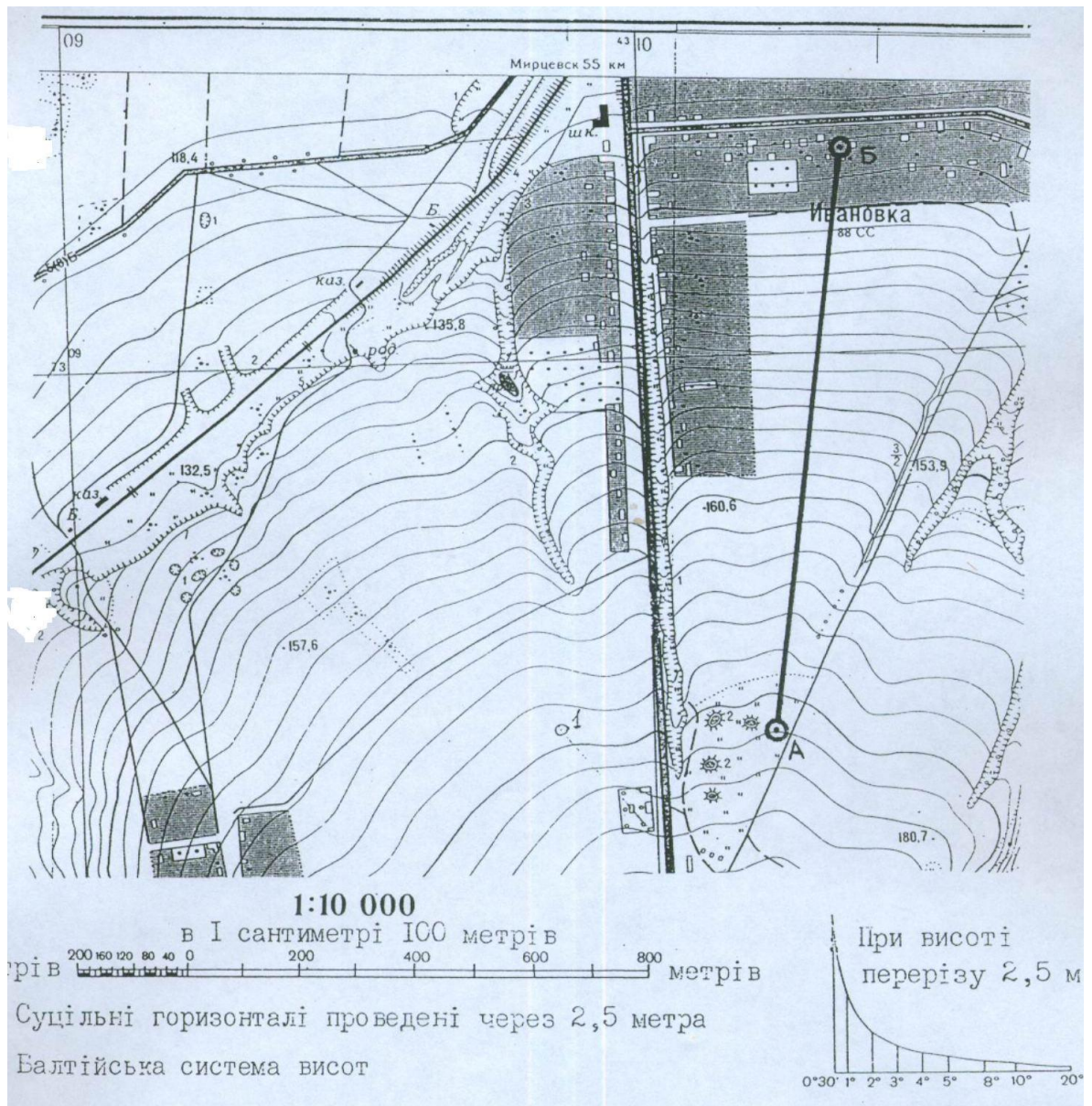

Приклад завдання фахового вступного випробування
для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня магістра
спеціальності 106 «Географія»
освітньої програми «Географія»

1 ВАРІАНТ

1.1. За даними топографічної карти побудуйте поздовжній профіль місцевості і позначте на ньому ділянки, де площинний змив ґрунтів буде найінтенсивнішим (коли кут нахилу поверхні більше 3°).

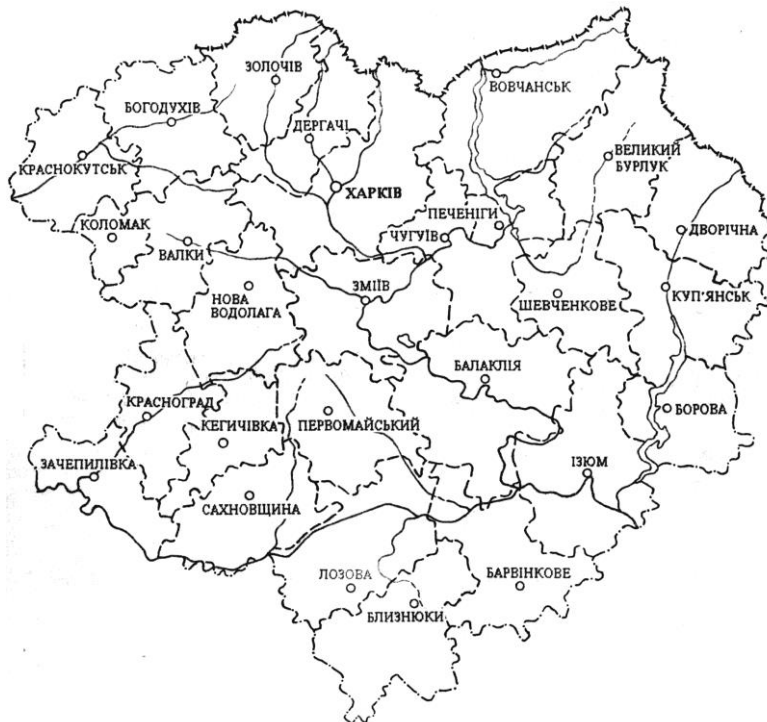
Масштаб горизонтальний 1 : 10 000; масштаб вертикальний 1 : 1 000.

2.1. За наведеними даними розробіть компоновку і легенду карти «Дефляція ґрунтів Харківської області України», використавши способи картограм і картодіаграм. Укажіть назву цієї карти та її масштаб (1 : 2 000 000).

Дефляція ґрунтів Харківської області				
№	Райони	Площі сільськогосподарських угідь, га	Обсяги дифірованих ґрунтів	Питома вага дифір. ґрунтів у заг. площі с/г
1	2	3	4	5
1.	Балаклійський	114 330	115 746	81,8
2.	Барвінківський	117 388	94 556	80,6
3.	Близнюківський	123 876	98 807	79,8
4.	Богодухівський	84 044	1 505	1,8
5.	Боровський	64 912	58 122	89,5
6.	Валківський	94 270	487	0,5
7.	В.Бурлуцький	101 891	3 156	3,1
8.	Вівчанський	127 551	6 161	4,8
9.	Двурічанський	83 358	3 831	39,9

10.	Дергачівський	53 949	2 408	4,4
11.	Зачепилівський	66 229	53 330	80,5
12.	Зміївський	71 677	4 351	6,1
13.	Золочівський	75 999	1 078	1,4
14.	Ізюмський	95 892	79 600	83,0
15.	Кегичівський	68 037	63 640	93,5
16.	Коломацький	94 270	487	0,5
17.	Красноградський	76 297	41 919	54,9
18.	Краснокутський	77 386	2 771	3,6
19.	Куп'янський	95 876	39 707	41,4
20.	Лозівський	114 466	104 529	91,3
21.	Н.Водолазький	87 100	2 910	3,3
22.	Первомайський	103 654	81 538	78,7
23.	Печенізький	102 615	1 548	1,5
24.	Сахновщанський	100 901	90 152	89,3
25.	Харківський	100 429	2 492	2,5
26.	Чугуївський	102 615	1 548	1,5
27.	Шевченківський	81 855	788	0,9

3.1.1. Астрономічна пора року від 22 червня до 23 вересня у місті Сідней – це:

- А літо;
- Б осінь;
- В зима;
- Г весна.

3.2.1. Оберіть варіант, у якому названо тільки солоні озера:

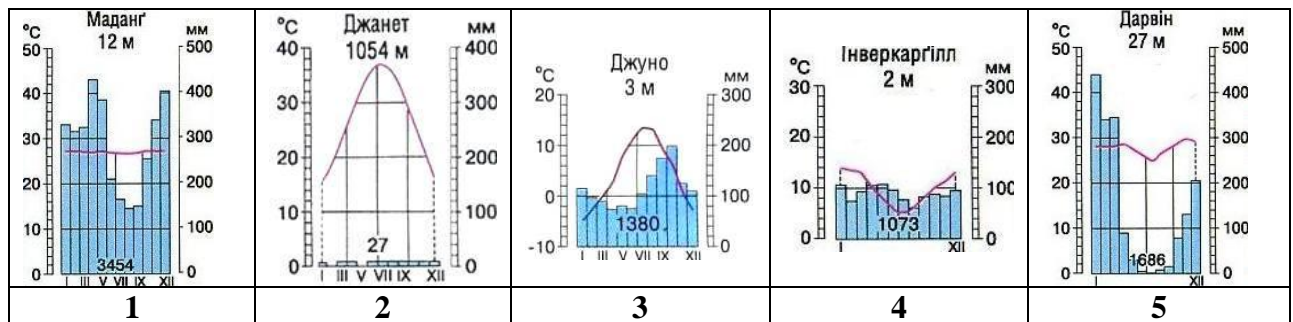
- А Світязь, Лобнор, Балхаш;
- Б Мертве море, Ньяса, Синевір;
- В Тітікака, Онтаріо, Ялпуг;
- Г Донузлав, Поопо, Ейр.

3.3.1. Оберіть варіант із найменшою амплітудою температур повітря:

- А $t_{\max} = + 48^{\circ}$, $t_{\min} = + 3^{\circ}$;
- Б $t_{\max} = - 11^{\circ}$, $t_{\min} = - 55^{\circ}$;
- В $t_{\max} = + 10^{\circ}$, $t_{\min} = - 36^{\circ}$;
- Г $t_{\max} = + 32^{\circ}$, $t_{\min} = - 46^{\circ}$.

3.4.1. Установіть відповідність між типами клімату та кліматограмами:

- А субекваторіальний клімат Південної півкулі;
- Б морський помірний клімат Південної півкулі;
- В тропічний пустельний клімат Північної півкулі;
- Г екваторіальний клімат.

3.5.1. Заповніть три останні клітини таблиці, скориставшись даними про річку та зробивши необхідні розрахунки:

Абсолютна висота витоку річки, м	Абсолютна висота гирла річки, м	Відстань між витоком і гирлом, км	Довжина річки, км	Падіння річки ?	Похил річки ?	Звивистість річки ?
2200	400	450	585			

4.1.1. Елювіальний горизонт – це:

А. горизонт, що знаходиться у верхній частині ґрунтового профілю і в якому накопичується найбільша кількість органічної речовини;

Б. горизонт, що відносно збагачений силікатами і з якого розчинні речовини виносяться в нижчі горизонти;

В. горизонт у середній частині профілю, що характерний для ґрунтів лісової зони і в якому відбувається відкладання речовин, винесених з верхніх горизонтів;

Г. горизонт, що утворюється в гідроморфних ґрунтах і в якому в результаті перезволоження та недостачі вільного кисню утворюються закисні сполуки заліза і марганцю, рухомі форми алюмінію.

4.2.1. На яких материнських породах формуються ґрунти в річкових заплавах:

А. алювіальних;

Б. лесових;

В. водно-льодовикових;

Г. делювіальних.

4.3.1. Зональними ґрунтами на Поліссі є:

А. чорноземи типові;

Б. солончаки;

В. дерново-підзолисті;

Г. буроземи.

4.4.1. Вапнування необхідно застосувати на ґрунтах з величиною рН:

А. 6 і менше;

Б. 6,2 - 6,7;

В. 7,0;

Г. 7,2 і більше.

4.5.1. Розташуйте дані ґрунти у правильній послідовності з півночі на південь:

А. каштанові;

Б. кварцові латерити;

В. червоноземи;

Г. чорноземи.

	А	Б	В	Г
1				
2				
3				
4				

4.6.1. Встановити відповідність між ученим та науковим напрямом:

А. В.І. Вернадський;

Б. В.Р. Вільямс;

В. К.К. Гедройц;

Г. В.В. Докучаєв.

	А	Б	В	Г
а				
б				
в				
г				

а. агрономічне ґрунтознавство;

б. біогеохімічне ґрунтознавство;

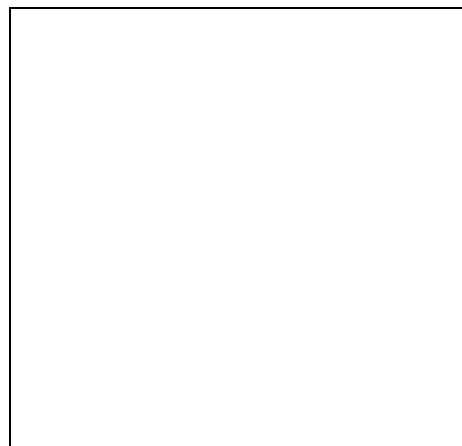
в. генетичне ґрунтознавство;

г. хімічне ґрунтознавство.

5.1.1. Оберіть правильні твердження щодо регіональної диференціації географічної оболонки (відповідну літеру обведіть кружечком):

- а) чинники регіональної диференціації лежать поза межами географічної оболонки;
- б) різноманітна природа в районі Гайдар – яскравий приклад регіональної диференціації;
- в) карстові процеси значною мірою підпорядковуються зональності;
- г) секторність краще виражена в Австралії, ніж на материку Євразія;
- д) для кожного сектору характерний свій набір природних зон;
- е) солярна експозиція краще проявляється на макросхилах Уральських гір, ніж на макросхилах Великого Кавказу;
- ж) за однакової висоти гори на екваторі мають більшу кількість висотних поясів, ніж гори помірною поясу.

5.2.1. Схематично праворуч у вигляді карти зобразіть фонові, субдомінантні і другорядні урочища ландшафту зандрової рівнини, а нижче дайте необхідні роз'яснення:

5.3.1. Оберіть правильні твердження щодо вологообігу і біогенного обігу речовин у ландшафті (відповідну літеру обведіть кружечком):

- а) головна ланка вологообігу в ландшафті - транспірація;
- б) рослини не тільки поглинають, але й виділяють CO₂;
- в) чиста первинна продукція (ЧПП) – це приблизно 25% органічної речовини, що створюється при фотосинтезі;
- г) у ландшафтах широколистяних лісів величина підземного стоку більша за величину поверхневого стоку;
- д) підстилка (мортмаса) надзвичайно важлива для гумідних ландшафтів;
- е) випаровування з крони буків значно більше, ніж із крони ялин;
- ж) у всіх лісах біомаса тварин у тисячі разів менша за фітомасу.

6.1.1. Позначте ознаку, що відноситься до зображеної на малюнку тварини:

- А. Поширена практично в усіх природних зонах Євразії;
- Б. Є ендеміком Євразії;
- В. За останні 100 років чисельність значно збільшилася;
- Г. Найбільша за розмірами тварина, що мешкає у Євразії.

6.2.1. Укажіть назву архіпелагу, на якому розташовується Північний магнітний полюс Землі:

- А. Шпіцберген
- Б. Земля Франца-Йосифа
- В. Канадський Арктичний архіпелаг
- Г. Північна Земля

6.3.1. Позначте ознаку низовини, зображеної на рисунку:

- А. зайнята переважно степами;
- Б. розміщено багато карстових форм рельєфу;
- В. переважають червоно-бурі ґрунти;
- Г. це найбільша за площею низовина світу.

6.4.1. Укажіть затоку, де спостерігаються найбільші у Світовому океані припливи:

- А. Біскайська
- Б. Пенжинська губа
- В. Фанді
- Г. Мексиканська

6.5.1. Установіть відповідність між тваринами А, Б, В та їх характеристиками:

А

Б

В

1. Швидко розмножуються, у зв'язку зі шкодою сільському господарству доводиться знищувати до 2 млн. на рік ;
2. Тварина вимерла через винищення людиною;
3. Харчуються виключно одним видом рослин;
4. Тварина завезена європейцями під час заселення Австралії;
5. Дуже обережна, скритна тварина, дуже реагує на зміну умов проживання.

6.6.1. Установіть відповідність між температурними екстремумами та антарктичними науковими станціями, на яких вони зафіксовані:

А. Академік Вернадський	1. – 83 °С, -15 °С
Б. Восток	2. – 43 °С, +12 °С
В. Амундсен-Скотт	3. 0 °С, +15 °С
	4. – 89 °С, -21 °С
	5. + 15 °С, -15 °С

7.1.1. Визначте височини, які у сучасному рельєфі відповідають Українському щиту Східноєвропейської платформи:

- А Придніпровська і Подільська;
- Б Подільська і Волинська;
- В Донецька і Приазовська;
- Г Придніпровська і Приазовська.

7.2.1. Яка фізико-географічна область Українських Карпат складена найдавнішими гірськими породами – палеозойськими вапняками і сланцями, має гострі вершини і стрімкі схили?

- А Зовнішньо карпатська;
- Б Полонинсько-Чорногірська;
- В Рахівсько-Чивчинська;
- Г Вододільно-Верховинська.

7.3.1. Визначте, як за останні півстоліття змінилася солоність води Азовського моря:

- А зменшилася – було 25 ‰, а зараз 22 ‰;
- Б зменшилася – було 15 ‰, а зараз 14 ‰;
- В збільшилася – було 18 ‰, а зараз 22 ‰;
- Г збільшилася – було 11 ‰, а зараз 14 ‰.

7.4.1. Водосховище, із якого починається канал Дніпро-Донбас:

- А Каховське;
- Б Кременчуцьке;
- В Дніпровське;
- Г Дніпродзержинське.

7.5.1. Розташуйте міста України у порядку збільшення середньої річної кількості атмосферних опадів, що ці населені пункти їх одержують:

- А Харків;
- Б Чернівці;
- В Херсон;
- Г Київ.

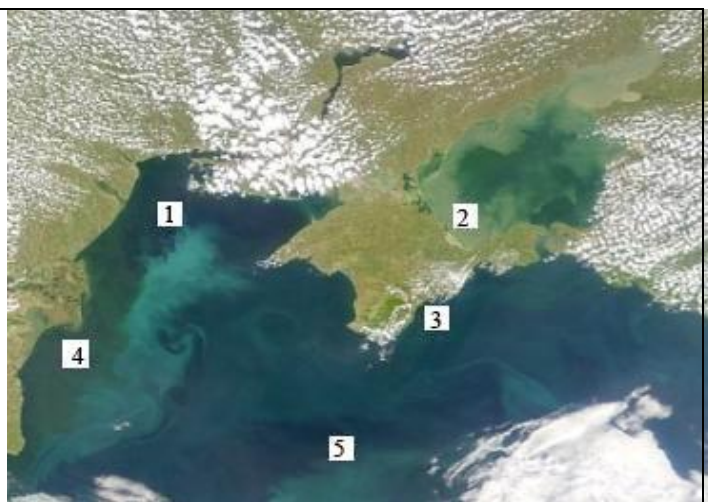
7.6.1. Установіть відповідність між інформацією про ту чи іншу особливість певної морської акваторії та цифрою, якою ця акваторія позначена на космічному знімку:

А Улітку тут найтепліша вода біля берегів України, проте взимку море в цьому районі може замерзати.

Б Солоність води в цьому районі постійно вища 18‰.

В Шельфова зона тут вузька, глибини моря швидко зростають від берега.

Г Тут дуже багато філофори - червоних водоростей, які країна видобуває.

8.1.1. Визначте, яким терміном позначається переведення промислових підприємств (зокрема ВПК) на виробництво якісно нової продукції:

- А кооперування;
- Б конверсія;
- В комбінування;
- Г акціонування.

8.2.1. Установіть відповідність між промисловим підприємством та основним принципом його розміщення:

Підприємство	Принцип розміщення
А титано-магнієвий комбінат	1 орієнтується на наявність сировини
Б цементний завод	2 тяжіє до джерела дешевої енергії
В завод сільськогосподарських машин	3 у містах, де є комбінат чорної металургії
Г приладобудівний завод	4 тяжіє до споживача продукції
	5 орієнтується на наявні кваліфіковані кадри

8.3.1. Визначте країну, з якою Україна (з порту Іллічівськ) має автомобільне поромне сполучення:

- А Туреччина;
- Б Грузія;
- В Румунія;
- Г Росія.

8.4.1. Установіть відповідність між інформацією про адміністративну область України та цифрою, якою вона позначена на карті:

<p>А найбільша за площею область України, є декілька великих морських портів</p> <p>Б область спеціалізується на виробництві лляних тканин, видобувають граніт, мармур, титанові руди</p> <p>В 90 % валової продукції припадає на промисловість, розвинена чорна металургія</p> <p>Г половина площі області вкрита лісами, розвинені лісохімія і виноробство</p>	
--	--

9.1.1. Зробивши відповідні розрахунки демографічних показників (табл.), оберіть правильне твердження:

	Країна 1	Країна 2	Країна 3	Країна 4
Смертність, ‰	?	16	?	18
Природний приріст, ‰	14	?	11	?
Народжуваність, ‰	30	28	31	33

- А Смертність у країні 1 на 3 ‰ нижча, ніж у країні 2;
- Б Природний приріст найнижчий у країні 2;
- В У країні 3 смертність нижча, ніж її природний приріст;
- Г Народжуваність у країні 1 удвічі вища, ніж природний приріст у країні 4.

9.2.1. Яким терміном позначається управлінська, керуюча та координуюча діяльність будь-якими економічними процесами та працею людей, що базується на знаннях законів ринку та навичках організації господарського процесу?

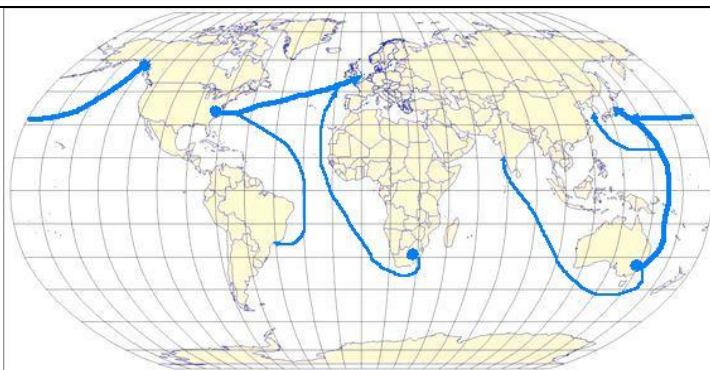
- А Маркетинг;
- Б Поділ праці;
- В Менеджмент;
- Г Спеціалізація.

9.3.1. Яка країна Африки є лідером з видобутку нафти у своєму регіоні?

- А Нігерія;
- Б Єгипет;
- В Південна Африка;
- Г Судан.

9.4.1. Аналізуючи карту (праворуч) визначте, які вантажі перевозять морським шляхом цими основними маршрутами:

- А кам'яне вугілля;
- Б залізну руду;
- В нафту;
- Г автомобілі.

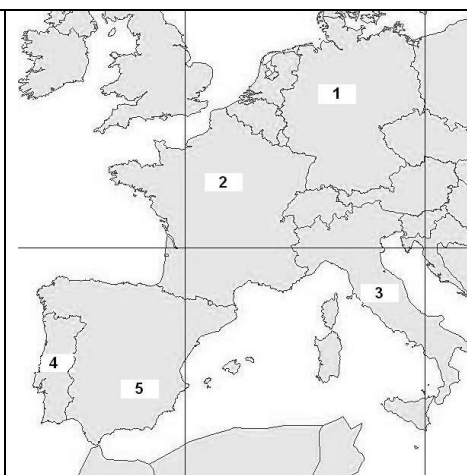

9.5.1. Розташуйте країни у порядку зростання рівня їх соціального розвитку (від найменшого індексу розвитку до найбільшого):

- А Індонезія;
- Б Росія;
- В Ефіопія;
- Г Швеція.

9.6.1. Установіть відповідність між інформацією, що характеризує державу, та цифрою, якою ця держава позначена на карті (праворуч):

- А держава, чією мовою користується населення більшості країн Латинської Америки;
- Б найбільша за кількістю населення серед членів ЄС держава;
- В держава, яка більшу частку електроенергії виробляє на атомних електростанціях;
- Г єдина із позначених країн держава, чия столиця є морським портом.

10.1.1. Оберіть правильні твердження щодо методів викладання географії (відповідну літеру обведіть кружечком):

- а) метод викладання обирають залежно від змісту навчального матеріалу;
- б) евристична бесіда особливо ефективна у 9-10 класах;
- в) визначення географічних координат належить до прийомів математико-статистичного аналізу карт;
- г) пояснення як метод має характер доказу;
- д) розповідь є одним із основних методів викладання географії у 6 класах;
- е) до наочних методів викладання, що умовно відтворюють дійсність, належать демонстраційні досліди;
- ж) шкільну лекцію небажано застосовувати при викладанні курсу загальної географії;
- і) географічні навички виробляються при застосуванні практичних методів.

10.2.1. Оберіть два види географічної наочності, які різними засобами реалістично, але неадекватно, відтворюють дійсність:

- а) фотографія;
- б) карта;
- в) діаграма;
- г) гербарій;
- д) модель;
- е) демонстраційний дослід.

10.3.1. Прочитавши інформацію у лівому стовпчику таблиці, запишіть назву відповідного терміну у правому її стовпчику:

Інформація	Назва терміну
Термін, яким позначається метод, призначення якого – навчити дітей виконувати завдання за зразком, шаблоном, алгоритмом	
Термін, яким позначається спроможність учня автоматично виконувати певні практичні дії	
Термін, яким В. Онищук назвав один із початкових етапів уроку засвоєння нових знань, коли оживляється вивчений матеріал	